

Hallituksen toimintakertomus 2015

- Hoitokulusuhde parani 77,9 %:iin (93,6 %)
- Vakuutusmaksutulo 680 milj. euroa (679 milj. €)
- Sijoituksia 5 908 milj. euroa (5 796 milj. €), tuotto 3,7 % (6,3 %)
- Vakavaraisuuspääoma 751 milj. euroa (861 milj. €), vakavaraisuusaste 14,2 % (16,9 %) ja vakavaraisuusasema 1,4 (1,6)
- Eläkkeitä Etera maksoi 1 135 milj. euroa (1 127 milj. €)

Talouden kehitys

Suomen talouden tilanne jatkui haastavana vuonna 2015. Työttömyysaste oli joulukuussa 9,2 prosenttia eli 0,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. BKT säilyi kutakuinkin edellisvuoden tasolla. Sen arvioidaan supistuneen 0,1 prosenttia edellisvuodesta. Viennin elpyminen on viivästynyt. Erityisesti Venäjän talouden vaikeudet vaikuttivat myös Suomessa.

Eteran julkaisema suhdanneindeksi kääntyi marraskuussa positiiviseksi ensimmäistä kertaa lähes neljään vuoteen. Myös rakentamisen toimialaindeksi piristyi loppuvuodesta, mutta jäi koko vuoden osalta miinukselle. Koko vuodelta 2015 Eteran suhdanneindeksi jäi negatiiviseksi ja työntekijämäärät vähenivät 0,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Työeläkejärjestelmän kehitys

Eläkeuudistus

Eduskunta hyväksyi marraskuussa 2015 eläkeuudistusta koskevan lainsäädännön. Uudistus tulee voimaan vuoden 2017 alusta lukien. Tavoitteena on pidentää suomalaisten työuria ja vähentää näin julkisen talouden kestävyysvajetta. Uudistuksella halutaan myös turvata kaikille ikäluokille riittävät eläketasot ja varmistaa sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus.

Eläkeuudistuksen myötä eläkeikärajat nousevat vaiheittain, eläkettä karttuu yhtäläisesti eri ikäisille ja käyttöön tulee uusia eläkeuotoja. Vanhuuseläkeikää nostetaan vuoden 2017 jälkeen kolmella kuukaudella vuodessa, kunnes vanhuuseläkeiän alaraja on 65 vuotta. Uudet ikärajat koskevat vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneitä. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneiden eläkeikäraja kytketään elinajan kehitykseen.

Eläkettä karttuu 17-vuotiaasta lähtien kaikenikäisille 1,5 prosenttia palkasta vuodessa. Yrittäjillä alaikäraja on 18 vuotta. Siirtymäajalla vuoden 2025 loppuun saakka eläkettä karttuu 53–62-vuotiaille 1,7 prosenttia palkasta vuodessa. Työeläkemaksua ei enää vähennetä eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Raskas ja pitkä työura voi antaa mahdollisuuden hakeutua eläkkeelle jo 63-vuotiaana.

Työuraeläkettä voi hakea 38 vuoden työskentelyn jälkeen. Osa-aikaeläke poistuu, ja tilalle tulee osittainen varhennettu vanhuuseläke. Se antaa mahdollisuuden nostaa osan eläkkeestä jo hieman ennen varsinaista vanhuuseläkeikää riippumatta siitä, jatkaako työntekoa vai ei. Vuonna 2017 vanhuuseläkettä voi nostaa osittaisena aikaisintaan 61-vuotiaana.

Jos jää eläkkeelle jo ennen vanhuuseläkeiän alarajaa, eläkkeestä vähennetään 0,4 prosenttia kuukaudessa. Lykkäyskorotus palkitsee työuran jatkamisesta yli vanhuuseläkeiän. Jos eläkettä ei ota maksuun heti vanhuuseläkeiän alarajalla, saa eläkkeeseensä 0,4 prosentin lykkäyskorotuksen jokaiselta kuukaudelta.

Eterassa valmistaudutaan eläkeuudistuksen tuomiin muutoksiin. Etera ottaa käyttöön uuden alalla yhteisesti käytössä olevan eläkekäsittelyjärjestelmän vuoden 2016 aikana.

Sääntelyn muutokset

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki (TVYL) uudistui vuoden 2015 alusta alkaen. Lainmuutoksilla haluttiin mm. lisätä työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnon läpinäkyvyyttä ja vahvistaa luottamusta suomalaisiin arvopaperimarkkinoihin. Merkittävimmät vaikutukset Eteran hallinnon osalta olivat julkisen sisäpiirirekisterin perustaminen ja hallintoa koskevien säännösten sovellettavuus aiempaa laajemmin myös hallituksen jäseniin, eikä vain toimivaan johtoon. Eteran sisäpiiri-, lähipiiri- ja esteellisysohjeet sekä sisäisen valvonnan kuvaus päivitettiin lakimuutosten myötä.

Uusi hoitokustannusperuste

Hoitokustannusperuste tulee päivittymään joko neuvottelujen tai lainsäädännön muutoksen perusteella lähivuosien aikana ensimmäistä kertaa kymmeneen vuoteen. Tämä voi muuttaa merkittävästi yhtiöiden välistä kilpailutilannetta ja tulonmuodostusta.

Työhyvinvointitoiminnan sääntely

Finanssivalvonta teki vuonna 2015 työeläkevakuutusyhtiöiden harjoittamaa työhyvinvointitoimintaa koskevan tarkastuksen. Tarkastus osoitti työhyvinvointitoiminnan kirjon ja sääntelyn tarpeen. Toimintaa on tarkoitus yhdenmukaistaa Finanssivalvonnan ohjeilla.

Syksyllä antamassaan raportissa Finanssivalvonta totesi, että Etera on noudattanut Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa määrättyjä periaatteita ja että Eteran tekemä työhyvinvointityö on ollut laadukasta. Finanssivalvonnan valmisteleva uusi ohje ei merkittävästi muuta Eteran työhyvinvointitoiminnan laajuutta tai periaatteita. Etera pitää hyvänä ja kannatettavana sitä, että työeläkevakuutusyhtiöiden työkyvyttömyysriskin hallintaan tähtävää toimintaa valvotaan ja ohjeistetaan. On tärkeää, että tätä toimintaa hoidetaan asianmukaisesti työeläkeyhtiöiden lakisääteisen tehtävän edellyttämällä tavalla.

Vakavaraisuuteen ja sijoittamiseen liittyvä sääntely

Vakavaraisuusuudistukseen liittyvä lainsäädäntö on hyväksytty eduskunnassa, ja presidentti on vahvistanut lait maaliskuussa 2015. Uusi lainsäädäntö tulee voimaan pääosin vuoden 2017 alusta.

Nykyisin voimassa olevan lain perusteella sijoitukset luokitellaan eri ryhmiin sijoituksen todellisen riskin mukaan. Uudessa mallissa lähdetään siitä, että sijoituksesta tunnistetaan kaikki siihen liittyvät eri riskit, jolloin samaan sijoitukseen voi vakavaraisuuslaskennassa kohdistua useita eri riskejä. Uuden vakavaraisuusmallin vaikutukset yksittäisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaan arvioidaan keskimäärin vähäisiksi.

Eteran tulos

Eteran kokonaistulos vuodelta 2015 oli -69 miljoonaa euroa (126 milj. €). Kokonaistulos muodostuu vakuutusliikkeen tuloksesta, sijoitustoiminnan tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta. Vakuutusliikkeen tulos oli 19 miljoonaa euroa (39 milj. €) ja sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin -97 miljoonaa euroa (85 milj. €). Hoitokustannustulos oli 9 miljoonaa euroa (2 milj. €).

Uusi kustannustaso

Etera jatkoi toimintansa kehittämistä Etera 2020 -ohjelmassa. Etera on tehostanut toimintaansa ja parantanut kustannustehokkuuttaan suunnitelmallisesti. Tehokkuus parani edelleen merkittävästi vuonna 2015.

Kokonaisliikekulut pienenevät 4 prosenttia edellisvuodesta ja olivat 42 miljoonaa euroa (44 milj. €).

Eteran hoitokulusuhde eli liikekulut suhteessa hoitokustannuksiin varten varattuihin maksun osiin pieneni 77,9 prosenttiin (93,6 %).

Vakavaraisuus ja vastuovelka

Vakavaraisuus heikkeni vuoden aikana, mutta oli edelleen vakaalla tasolla. Vakavaraisuuspääoma oli vuoden lopussa 751 miljoonaa euroa (861 milj. €). Vakavaraisuusaste oli 14,2 prosenttia (16,9 %) ja vakavaraisuusasema 1,4 (1,6). Sijoitussalkun riskitasoa alennettiin vuoden aikana.

Vastuovelka eli tulevia eläkkeitä varten varattu rahamäärä oli vuoden lopussa 5 207 miljoonaa euroa (5 195 milj. €).

Asiakashyvitykset

Etera saavutti vuoden aikana uuden tason hoitokustannustuloksessa, mikä kasvatti osaltaan asiakashyvityksiä. Siirto asiakashyvityksiin kasvoi 27 prosenttia edellisvuodesta.

Etera siirtää vuoden 2016 asiakashyvityksiin 10,2 miljoonaa euroa (8,0 milj. €). Se on keskimäärin 0,39 prosenttia TyEL-palkkasummasta (0,30 %).

Asiakkaat ja vakuutukset

Asiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana erityisesti pienyritysten ja yrittäjien osalta. TyEL-sopimusasiakkaita oli 24 500 (16 300). Tilapäisesti vakuutusmaksuja maksoi 22 600 TyEL-asiakasta (24 000). Yrittäjäasiakkaiden määrä kasvoi 19 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden lopussa Eteralla oli 8 964 YEL-asiakasta (7 529). Vakuutettuja työntekijöitä oli vuoden aikana 200 000 (203 000).

Maksutulo

Eteran vakuutusmaksutulo oli edellisvuotisella tasolla. Etera sai vakuutusmaksutuloa kaikkiaan 680 miljoonaa euroa (679 milj. €). YEL-maksutulon osuus oli 35 miljoonaa euroa (27 milj. €). Se kasvoi 30 prosenttia edellisvuodesta.

TyEL-palkkasumma oli 2 633 miljoonaa euroa (2 698 milj. €) ja YEL-työtulosumma 163 miljoonaa euroa (137 milj. €). Eteran vakuutusmaksutulosta lasketun markkinaosuuden arvioidaan olevan 5,2 prosenttia (5,3 %).

Uudet vakuutukset ja siirtoliike

Uusien vakuutusten myynti sujui erinomaisesti koko vuoden. Etera kasvatti markkinaosuuksiaan sekä uusista TyEL- että YEL-vakuutuksista. Eteran markkinaosuus uusien TyEL-vakuutusten kappalemääristä oli 14,8 prosenttia (14,0 %) ja YEL-vakuutusten kappalemääristä 9,8 prosenttia (7,8 %). Etera teki vuoden aikana kaikkiaan 2 329 uutta TyEL-vakuutusta (2 426) ja 2 091 uutta YEL-vakuutusta (1 725).

Vakuutusten siirtoliikkeessä koko vuoden tulos jäi maksutulossa mitattuna negatiiviseksi. Vakuutusten kappalemäärissä tulos oli positiivinen sekä TyEL- että YEL-vakuutuksissa.

Keskimääräinen TyEL-vakuutusmaksu oli Eteran asiakkailla 24,33 prosenttia. Alle 53-vuotiaan yrittäjän YEL-maksuprosentti oli 23,70 ja 53 vuotta täyttäneen 25,20. Aloittavan yrittäjän alennus oli 25 prosenttia ennen vuotta 2013 alkaneissa YEL-vakuutuksissa ja 22 prosenttia vuonna 2013 tai sen jälkeen alkaneissa vakuutuksissa.

Asiakasyhteistyö

Etera jatkoi tiivistä yhteistyötä asiakkaidensa kanssa. Marras-joulukuussa Etera järjesti asiakkailleen ja asiakkaidensa palkka- ja talousasioita hoitaville tilitoimistoille mittavan koulutuskierroksen. Eteran Talous- ja palkkahallintokiertue keräsi 1 450 osallistujaa 13 eri paikkakunnalla. Mukana koulutuspäivissä olivat myös Fennia, Danske Bank ja Verohallinto.

Eteran asiakkaista koostuvat Vaikuttajaverkostot toimivat yhdeksällä paikkakunnalla ja kokoontuivat kaksi kertaa vuodessa. Työnantajien ja yrittäjien neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa.

Etera tutki syksyllä asiakkaidensa tyytyväisyyttä. Vastaajista 93 prosenttia oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä Eteran toimintaan. Asiakkaiden arviot Eteran asiantuntemuksesta, vakuuttamisen vaivattomuudesta, asioiden sujuvasta hoitumisesta ja vastuullisuudesta olivat entistä positiivisempia. Yhteydenpidon aktiivisuudessa ja palvelujen tarjoamisessa löytyi kehitettävää. Sähköisten palvelujen ja työhyvinvoinnin kehittämisen asiakkaat arvioivat hyvälle tasolle. Suosittelijoiden määrä oli hyvällä tasolla, ja nettosuosittelemisindeksi NPS oli 43.

Kumppaniyhteistyö

Etera kehitti edelleen yhteistyötä strategisten kumppaneidensa Danske Bankin, Fennian ja Pohjantähden kanssa. Myös tiivis yhteistyö tilitoimistojen kanssa jatkui. Hyvä kumppaniyhteistyö näkyi myynnin tuloksissa.

Eteran, Danske Bankin ja Fennian yhdessä kehittämä Omistajanvaihdospalvelu lanseerattiin joulukuussa. Partnereina verkostossa ovat asianajotoimisto Eversheds sekä yrityskauppajärjestelyihin ja -neuvontaan keskittyneet ProMan sekä Suomen Yrityskaupat. Palvelu kokoaa omistajanvaihdostilanteessa tarvittavat palvelut ja asiantuntemuksen yhdeksi helposti saatavilla olevaksi kokonaisuudeksi. Omistajanvaihdospalvelu oli syksyllä pilottikäytössä Uudellamaalla ja pääkaupunkiseudulla hyvin tuloksin. Koko maassa palvelu otetaan käyttöön vuoden 2016 alussa.

Sähköiset palvelut

Etera kehittää aktiivisesti sähköisiä palveluitaan. Panostukset suunnataan erityisesti verkkopalveluihin ja asiakaspalvelua tukeviin järjestelmiin.

Eteran verkkosivuston ilmettä ja toiminnallisuuksia uudistettiin alkukesästä. Käyttöliittymää selkeytettiin ja käyttöön otettiin mm. uutishuone, joka kokoaa kaikki ajankohtaissisällöt. Asiakaspalvelussa testattiin chat-palvelua, ja käyttöä laajennetaan vuoden 2016 aikana.

Eteran asiakkaista 91 prosenttia (89 %) hoitaa vakuuttamisen sähköisesti. Valtaosa käyttää Eteran kuukausi-ilmoitustapaa. Uusista asiakkaista kuukausi-ilmoitustavan valitsi 87 prosenttia (87 %).

Työkykypalvelut

Etera tukee asiakasyrityksiään työkyvyttömyysriskien ennaltaehkäisyssä, tunnistamisessa ja hallinnassa.

Työhyvinvointipalvelut

Vuoden aikana Etera teki työhyvinvointiyhteistyötä noin 200 asiakasyrityksen kanssa. Työkykypalveluita vahvistettiin vuoden aikana, ja asiakastyön ohella myös kehittämistoimintaan panostettiin vahvasti.

Etera Valmennukset asiakasyritysten esimiehille ja henkilöstön kehittäjille keräsivät osallistujia eri puolilla Suomea. Valmennuspäivien teemoina olivat mm. työhyvinvointikorttikoulutus, esimiestyö ja muutosjohtaminen. Pk-yritysten toimitusjohtajille pilotoitiin työhyvinvointipäiviä, jotka saivat hyvän vastaanoton. Verkkotyökalu Kompassi toimi henkilöstötyön työkalupakkina tarjoten tietoa ja apua arjen

esimiestyöhön. Tutkimuksia toteutettiin asiakasyrityksissä runsaasti. Eteran työkyky- ja hyvinvointikysely sekä Etera Hyvä työelämä -tutkimus tarjosivat asiakasyrityksille tietoa kehittämistoimien tueksi.

Henkilöstötuottavuuden mittaamiseen kehitettiin uusia työkaluja. Loppuvuodesta Etera julkaisi Henkilöstötuottavuus-tutkimuksen, jossa luotiin näkymä työhyvinvoinnin ja eurojen välille. Mittari soveltuu kaikille toimialoille, ja pilottihankkeet mallin hyödyntämisestä ovat käynnissä.

Etera kehittää yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa tulevaisuuden työtilaa, joka on demotila tulevaisuuden työympäristöstä. Tila tarjoaa houkuttelevan mahdollisuuden kokeilla uudenlaisia työnteon mahdollisuuksia. Myös työhyvinvoinnin tukemiseen liittyvät ratkaisut ovat tilassa vahvasti läsnä.

Työhyvinvointipalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset olivat edelleen erinomaisella tasolla: Vastaajista 90 prosenttia (91 %) koki Eteran työhyvinvointipalvelut hyödyllisiksi. Myös työhyvinvointipalveluiden suositteluaste NPS-mittarilla oli erinomaisella tasolla, 53,1.

Ammatillinen kuntoutus

Kuntoutujien määrä jatkoi tasaista kasvuaan. Uusia, alkaneita kuntoutuksia oli 5 prosenttia edellisvuotta enemmän, 459 (439).

Vuoden 2015 alusta lähtien työkyvyttömyyseläkkeen hakijat ovat saaneet ennakkopäätöksen ammatillisesta kuntoutuksesta. Jos kuntoutuksen myöntämisedellytykset täyttyvät, henkilölle annetaan työkyvyttömyyseläkeratkaisun lisäksi ennakkopäätös kuntoutuksesta. Eterassa ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuutta on tutkittu jo aiemmin, mutta lakimuutos vahvisti käytäntöä. Vuoden 2015 aikana Etera antoi 734 myönteistä ennakkopäätöstä kuntoutuksesta (533).

Ammatillisen kuntoutuksen avulla takaisin työelämään palasi 76 prosenttia Eteran kuntoutujista (71 %). Asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan työuraansa ammatillisen kuntoutuksen avulla jatkavat asiakkaat olivat tyytyväisiä palveluun.

Lahjoitukset ja palkinnot

Etera tukee työkyvyttömyyden ennaltaehkäisemiseksi tehtävää työtä. Vuonna 2015 Etera lahjoitti 5 000 euroa Kaksisuuntainen mielialahäiriö työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisen syynä -tutkimukseen ja 20 000 euroa Masennus ja metabolinen oireyhtymä Suomessa – depression hoito ja työkykyisyys - tutkimukseen. Työkykyä edistävään kiertueeseen ammattioppilaitoksissa Etera lahjoitti 10 000 euroa. Joulutervehdysten lähettämisen sijaan lahjoitettiin 5 000 euroa Pelastakaa Lapset ry:n Joulukeräykseen.

Etera jakoi Työkykypalkinnon työkyvyn edistämisessä ansioituneelle yritykselle. Eteran Työkykypalkinnon 2015 sai UPM Silvesta Oy. Muut työkykypalkintofinalistit olivat eQ Oyj, Exoteriko Oy, Herman Andersson Oy ja StaffPoint Oy. Viiden finalistin joukosta voittajan valitsi sisustusarkkitehti, kuvanveistäjä Stefan Lindfors. Työkykypalkinto jaetaan jälleen syyskuussa 2016.

Eteran Ilmianna Paras pomo -kampanja jatkui ja nosti esiin esimiestyön tärkeyttä. Alkuvuodesta 2015 Etera palkitsi Suomen parhaana pomona Kansallisteatterin pääjohtajan Mika Myllyyahon. Seuraavan kerran Etera palkitsee Suomen parhaan pomon alkuvuoden 2016 aikana. Samalla kertaa palkitaan myös ensimmäistä kertaa alueelliset parhaat pomot.

Eläkkeet

Eläkkeitä ja kuntoutuskuluja Etera maksoi 1 135 miljoonaa euroa (1 127 milj. €). Vastuunjakokorvauksia yhteisesti kustannettavista eläkkeistä Etera sai 373 miljoonaa euroa (363 milj. €). Eläkkeensaajia oli vuoden lopussa 138 117 (141 204).

Eläkehakemusten määrä oli edellisvuotisella tasolla. Kaikkiaan Eteraan tuli 7 714 uutta eläkehakemusta (7 771). Vanhuuseläkehakemusten määrä kasvoi 4 prosenttia edellisvuodesta ja työkyvyttömyyseläkkeiden määrä väheni 5 prosenttia.

Uusia eläkkeitä Etera myönsi 5 prosenttia edellisvuotta enemmän, kaikkiaan 6 060 (5 795). Uusia vanhuuseläkkeitä Etera myönsi 2 908 (2 735). Perhe-eläkkeitä myönnettiin 1 619 (1 651) ja osaaikaeläkkeitä 41 (42). Uusia työkyvyttömyyseläkkeitä Etera myönsi 1 491 (1 367). Yleisimmät syyt työkyvyttömyyseläkkeiden taustalla olivat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (34 %) ja mielenterveyden häiriöt (29 %).

Etera lähetti vakuutetuilleen kaikkiaan 61 012 työeläkeotetta (63 350). Eteran verkkopalvelussa vakuutetut voivat tarkastaa oman työeläkeotteensa tiedot ja lähettää sähköisen korjauspyynnön, mikäli otteessa on puutteita tai virheitä.

Keskimääräinen vanhuuseläkkeellesiirtymisikä Eteran vakuutetuilla oli 63,9 vuotta (63,9). Keskimäärin Eteran vakuutetut jäivät eläkkeelle 58,8-vuotiaina (59,0).

Etera jatkoi valmistautumistaan vuoden 2017 alusta voimaan tulevaan eläkeuudistukseen. Etera ottaa käyttöön uuden alalla yhteisesti käytössä olevan eläkekäsittelyjärjestelmän vuoden 2016 aikana.

Asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan Eteran eläkkeensaajat ja -hakijat olivat erittäin tyytyväisiä Eteran toimintaan. Asiainn helppous ja päätösten selkeys olivat Eteran vahvuuksia.

Sijoitukset

Eteralla oli sijoituksia vuoden 2015 lopussa 5 908 miljoonaa euroa (5 796 milj. €). Sijoitukset tuottivat 3,7 prosenttia (6,3 %). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 211 miljoonaa euroa (346 milj. €). Sijoitusten viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 3,5 prosenttia ja kymmenen vuoden keskimääräinen nimellistuotto 2,8 prosenttia.

Sijoitusmarkkinoiden heilunta kasvoi vuoden aikana selvästi, mutta Eteran sijoitukset tuottivat markkinaliikkeisiin nähden vakaasti. Syksyn jälkeen Eteran sijoitustulos palautui kesän tasolle. Tuottoa

tuli tasaisesti eri tuotonlähteistä, mutta erityisesti pääomasijoitusten, lainojen ja kiinteistöjen tuottokehitys oli hyvää. Eteran hajautettu salkku reagoi pörssin ääriilikkeisiin vähemmän kuin työeläkeala keskimäärin.

Etera jatkoi aktiivista sijoittamista Suomeen erityisesti kiinteistöjen ja yritysrahoituksen kautta. Vuoden lopussa Eteran sijoituksista 38 prosenttia oli sijoitettu kotimarkkinoille (42 %). Sijoitusstrategian mukaisesti sijoituksia tehtiin ennen kaikkea reaalisijoituksiin ja sijoituslainoihin. Tämä näkyi sijoituksina kiinteistöihin, kiinteistölainoihin sekä infra- ja lainarahastoihin.

Listatuissa osakkeissa Etera jatkoi varovaista linjaa. Korkoriski pidettiin alhaisena, ja avointa valuuttakurssiriskiä vähennettiin loppuvuonna.

Vuoden 2015 lopussa Eteran sijoitukset jakautuivat riskikorjatusti seuraavasti:

Sijoitukset riskin mukaisesti ryhmiteltynä	31.12.2015, milj. €	31.12.2014, milj. €
Korkosijoitukset	2 639	2 525
Lainasaamiset	305	353
Joukkovelkakirjalainat	1 914	1 658
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	256	273
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	1 658	1 385
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	420	514
Osakesijoitukset	1 600	1 467
Noteeratut osakkeet	1 076	905
Pääomasijoitukset	491	506
Noteeraamattomat osakkeet	33	57
Kiinteistösijoitukset	1 002	1 014
Suorat kiinteistösijoitukset	708	720
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	293	294
Muut sijoitukset	555	594
Hedge-rahastosijoitukset	227	233
Hyödykesijoitukset	9	10
Muut sijoitukset	319	350
Sijoitukset yhteensä	5 796	5 599
Johdannaisten vaikutus	113	197
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	5 908	5 796

Korkosijoitukset

Korkomarkkinoilla vuosi alkoi voimakkaalla korkojen laskulla, ja Saksan kymmenen vuoden korko kävi huhtikuussa alle 0,1 prosentissa. Tämän jälkeen korko nousi lähes prosenttiin, mutta laski vuoden loppua kohden uudelleen päättyen noin 0,6 prosenttiin. Öljyn hinnanlasku aiheutti

luottoriskipreemioiden levenemisen Yhdysvalloissa, mutta Euroopassa leveneminen oli maltillista ja tuotot jäivät vain lievästi negatiivisiksi.

Eteran korkosijoitukset tuottivat kokonaisuudessaan 2,0 prosenttia (4,8 %) johdannaiset mukaan lukien. Johdannaiset paransivat korkosijoitusten tuottoa. Lainasaamisten tuotto oli 4,6 prosenttia (4,2 %). Joukkovelkakirjalainojen tuotto oli 2,2 prosenttia (6,0 %). Niistä julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat tuottivat 2,6 prosenttia (3,4 %) ja muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat 2,2 prosenttia (6,6 %). Muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten tuotto oli -0,7 prosenttia (0,8 %).

Osakesijoitukset

Euroopan osakemarkkinat tuottivat vajaat kymmenen prosenttia, kun taas Yhdysvalloissa tuotto jäi nollassa. Tosin dollarin vahvistuminen 11 prosentilla paransi eurosijoittajan tuottoa. Kehittyvien markkinoiden valuutat, osakkeet ja lainat olivat paineessa Kiina-huolien kasvaessa ja raaka-aineiden hintojen laskiessa.

Eteran osakesijoitusten tuotto johdannaisineen oli 6,4 prosenttia (10,8 %). Parhaiten, lähes 19 prosenttia, tuottivat kotimaiset listatut osakkeet. Noteeratut osakkeet tuottivat 2,3 prosenttia (13,0 %). Noteerattujen osakkeiden tuottoa heikensivät suojaavat osakejohdannaiset. Noteeraamattomien osakkeiden tuotto oli 6,4 prosenttia (-3,9 %) ja pääomasijoitusten tuotto 16,6 prosenttia (8,0 %).

Kiinteistösijoitukset

Alhainen korkotaso laski edelleen kiinteistösijoitusten tuottovaatimuksia. Etera myi yhden Töölönlahden toimistokiinteistöistään. Vuoden aikana aloitettiin useiden asuntokohteiden rakentaminen. Lisäksi Etera teki aiesopimuksen sijoittamisesta Triplan kauppakeskukseen Helsingin Keski-Pasilaan.

Kiinteistösijoitusten tuotto oli 4,2 prosenttia (5,4 %). Suorien kiinteistösijoitusten tuotto oli 4,3 prosenttia (5,5 %) ja kiinteistörahastojen tuotto 3,8 prosenttia (5,3 %).

Muut sijoitukset

Muiden sijoitusten osalta aktiivinen manager-valinta tuotti tulosta, ja sijoitukset tuottivat selvästi indeksejään paremmin. Tämä korostui etenkin syksyn korjausliikkeen aikana.

Eteran muut sijoitukset tuottivat kokonaisuudessaan 3,0 prosenttia (2,6 %). Hedge-rahastosijoitusten tuotto oli 3,1 prosenttia (5,5 %) ja hyödykesijoitusten tuotto -9,2 prosenttia (0,00 %). Muut sijoitukset tuottivat 3,2 prosenttia (1,2 %).

Vastuullinen sijoittaminen

Etera on sitoutunut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (UNPRI). Etera teettää ulkopuolisen arvion sijoitustensa vastuullisuudesta kaksi kertaa vuodessa. Kaikissa kiinteistöhankeissa korostetaan sekä energiatehokkuutta että kestävästä rakentamisesta.

Etera julkaisee sijoitustuottonsa kuukausittain verkkosivuillaan. Tuloksista viestitään neljännesvuosittain.

Konserni

Konserniin kuului 57 tytäryhtiötä (46), joista 36 oli kiinteistöosakeyhtiötä, 12 asunto-osakeyhtiötä, 1 osakeyhtiö ja 8 kiinteistönhallintayhtiötä. Lisäksi Etera on osakkaana 19 omistusyhteisyrietyksessä (16). Tilikauden aikana Etera perusti 5 kiinteistöyhtiötä. Etera osti 9 ja myi 2 tytäryhtiötä.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä oli Eterassa keskimäärin 227 (252). Henkilöstöstä 96 prosenttia (97 %) oli vakituudessa työsuhteessa. Naisten osuus oli 68 prosenttia (72 %), ja henkilöstön keski-ikä 46 vuotta (46 v.).

Vuoden aikana eläköityi 7 henkilöä (7). Kaikkiaan henkilöstön määrä väheni vuoden aikana 23 henkilöllä (65). Uusia henkilöitä rekrytoitiin 22 (6). Vakituiseen työsuhteeseen heistä tuli 15 (5). Luvuissa ei ole mukana vuosilomasijaisuuksia eikä muita lyhyitä sijaisuuksia.

Vuoden aikana tehtiin pieniä organisaatiomuutoksia. Sijoitukset ja asiakasrahoitus -toiminnossa organisoiduttiin syyskuusta lähtien kolmeen yksikköön: allokatio, reaalisijoitukset ja yrityssijoitukset. HR, viestintä ja lakiasiat -toimintoon kuulunut sisäiset palvelut siirtyi syksyllä osaksi talous ja riskienvalvonta -toimintoa.

Palkkoja ja palkkioita maksettiin henkilöstölle 14 miljoonaa euroa (16 milj. €). Palkka- ja palkkioselvitys julkaistaan osana Eteran verkkovuosikertomusta.

Henkilöstön hyvinvointi

Kaikki Eteran pääkonttorissa työskentelevät eteralaiset siirtyivät vuoden aikana työskentelemään uuteen monitilatyöympäristöön. Myös toimintatapoja uudistettiin. Tavoitteena on entistä tiiviimpi yhteistyö ja avoin vuorovaikutus läpi organisaation. Eteralaisia tuettiin muutoksessa mm. aktiivisella viestinnällä ja kokemusten esiin tuomisella. Henkilöstöä kannustettiin hyödyntämään uusia tiloja monipuolisesti. Pelisääntötyöpajoissa pohdittiin yhteisiä toimintatapoja.

Eteralaisten työkykyä ja jaksamista tuettiin monin keinoin. Toimitilauudistuksen ohella keskeisiä teemoja olivat työmatkaliikkuminen, ruokailu ja ravinto sekä työssä jaksaminen. Teemat näkyivät vuoden mittaan erilaisina luentoina, infoina ja tempauksina.

Alkuvuodesta tutkittiin eteralaisten työmatkaliikkumista. Etera-talon peruskorjauksen yhteydessä työmatkaliikkujat saivat uudet puku- ja suihkutilat. Keväällä Helsingin Seudun Liikenne HSL myönsi Eteralle Työpaikka, joka liikuttaa -sertifikaatin tunnustuksena viisaan liikkumisen edistämiseksi tehdystä työstä.

Great Place to Work -tutkimus toteutettiin syksyllä. Etera-tason tulos oli samaa tasoa kuin edellisvuonna. Myös työkyky- ja hyvinvointikysely tehtiin syksyllä, ja senkin kokonaistulos oli edellisvuotista, hyvää tasoa. Tutkimusten tuloksia voidaan pitää erittäin hyvinä ottaen huomioon vuonna 2015 läpiviedyt toimitilamuutokset ja meneillään olevat perusjärjestelmien ja -prosessien uusimista koskevat kehittämishankkeet. Tulokset vaikuttavat myös mm. siihen, miten esimerkiksi johtamista kehitetään jatkossa.

Henkilöstön kehittämisen painopisteet olivat lähijohtaminen ja moniosaaminen. Kaikki esimiehet ja johtoryhmäläiset osallistuivat vuoden mittaiseen lähijohtamisen valmennusohjelmaan, jossa pureuduttiin mm. palautteen antamiseen, arjessa arvostamiseen ja jatkuvaan kehittämiseen. Valmennusohjelman puitteissa määriteltiin myös Eteran arvoihin ja asiakaslupaukseen perustuva yrityskulttuuri, jota käytiin läpi vuoden aikana niin toimitusjohtajan henkilöstöinfoissa kuin toimintojen omassa suunnittelussakin.

Moniosaamista edistettiin mm. osaamiskartoituksin ja kehityskeskustelumallia hiomalla. Osaamisen kehittämisen mittarit otettiin myös yhdeksi tulospalkitsemisen vakio-osaksi. Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi HR-järjestelmä, joka mahdollistaa entistä systemaattisemman osaamisen johtamisen ja kehittämisen.

Etätyö on vakiinnuttanut Eterassa paikkansa. Säännöllisesti etätyötä teki 86 (96) eteralaista.

Hallinto

Eteran osakkaita ovat vakuutusosastajat, vakuutetut työntekijät vakuutuskohtaisesti yhdessä sekä takuupääoman omistajat. Eteralla on 112 000 euron takuupääoma, joka jakaantuu 112:een tuhannen euron nimellisarvoiseen takuuosuuteen. Takuupääomalle hyvitetään vuosittain kohtuullista tuottoa vastaava korko, joka on TyEL-vakuutuksessa käytettävä perustekorko lisättynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Takuupääoman koron maksamisesta päättää vuosittain yhtiökokous.

Eteran varsinainen yhtiökokous pidettiin 7.5.2015. Hallintoneuvoston kokouksia oli vuoden aikana kaksi ja hallituksen kokouksia 11. Puheenjohtajisto kokoontui hallitusten kokousten edellä. Näistä kahdessa kokouksessa käsiteltiin nimitys- ja palkitsemisasiota. Vaalivaliokunnan kokouksia oli kolme ja tarkastusvaliokunnan viisi.

Eteran hallituksessa uusina jäseninä aloittivat vuoden 2015 alussa eQ Varainhoito Oy:n johtaja Kirsi Hokka ja Balance Capital Oy:n toimitusjohtaja Topi Piela. Hallituksen uutena varajäsenenä aloitti Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n järjestöjohtaja Matti Huutola. Hallituksen puheenjohtajana jatkoi YIT Oyj:n varatoimitusjohtaja Tero Kiviniemi. Varapuheenjohtajina jatkoivat Elinkeinoelämän Keskusliiton lainopillinen asiamies Mikko Nyssölä ja Rakennusliitto ry:n varapuheenjohtaja Kyösti Suokas.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkoi Lemminkäinen Infra Oy:n toimitusjohtaja Harri Kailasalo. Hallintoneuvoston varapuheenjohtajana jatkoi Rakennusliitto ry:n työehtotoimitsija Markus Ainasoja.

Yhtiökokous valitsi Eteran hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi Puuliitto ry:n puheenjohtajan Jari Nilosaaren, Ammattiliitto Pron palvelusektorin johtajan Else-Mai Kirvesniemen, Suomen Lakimiesliiton toiminnanjohtajan Jorma Tilanderin, Tekla Oyj:n toimitusjohtajan Timo Keinäsen, Rudus Oy:n toimitusjohtajan Lauri Kivekkään, Kuljetusliike Mikko Lamminen Oy:n toimitusjohtajan Hannu Lammisen ja Solita Oy:n toimitusjohtajan Jari Niskan. Erovuoroisista jäsenistä hallintoneuvostossa jatkoi yhdeksän.

Yhtiökokous valitsi tilintarkastajat edelleen Ernst & Young Oy:stä.

Etera julkaisi johtoryhmän osakeomistukset verkkosivuillaan ensimmäisen kerran helmikuussa 2014. Kesäkuusta 2015 lähtien Etera on julkaissut lähipiirikaupat sekä johdon ja hallituksen jäsenten luottamustehtävät verkkosivuillaan. Etera ylläpitää sisäpiirirekisteriä pysyvistä sisäpiiriläisistä. Eteran julkinen sisäpiirirekisteri on nähtävillä Euroclear Finland Oy:n palvelupisteessä Helsingissä sekä saatavissa sähköpostitse Eterasta.

Selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) Etera julkaisee osana verkkovuosikertomustaan.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Eteran riskienhallinnan tavoitteena on hallita riskejä, jotka vaarantaisivat lakisääteisen tehtävän hoitamisen, strategisten tavoitteiden saavuttamisen ja liiketoiminnan kehittämisen ja toteuttamisen asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kokonaisvastuu riskienhallinnasta on hallituksella ja toimitusjohtajalla. Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman. Eteran koko riskienhallinnan suunnittelu, arviointi ja raportoinnin koordinointi toimitusjohtajan hyväksymässä laajuudessa on vastuutettu erikseen. Sijoitukseen liittyvä riskienvalvonta on järjestetty erilleen sijoitustoiminnasta. Talous ja riskienvalvonta -toiminto arvioi ja valvoo sijoitusriskejä sekä raportoi niistä hallitukselle ja johdolle.

Sijoitusriskejä hallitaan muuttamalla sijoitussalkun riskin määrää ja jakaumaa niin, että riskien määrä ja koostumus on aina oikein mitoitettu yhtiön vakavaraisuuden kannalta ja optimaalinen rahoitusmarkkinoiden tilaan nähden. Eteran hallitus on sijoitussuunnitelmassa määritellyt riskilimiitit eli kuinka paljon riskiä voidaan ottaa eri muodoissa ja koko salkun osalta. Keskeisiä riskialueita ovat vakavaraisuuspoikkeama-, osake-, korko-, luotto- ja valuuttariski sekä kiinteistö- ja hedge fund -riskit.

Vakuutusliikkeen riskejä hallitaan tasoitusmäärän avulla. Vakuutusliikkeen ylijäämäinen tulos siirretään tasoitusmäärään ja vastaavasti vakuutusliikkeen alijäämäinen tulos katetaan siitä.

Riskienhallintaa ja Eteran keskeisiä riskejä kuvataan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tulevaisuuden näkymiä

Eläkeuudistus toi yrityksille ja yrittäjille lisää ennustettavuutta eläkemaksujen osalta muutoin hyvin epävarmassa toimintaympäristössä. Etera on valmistautunut viemään läpi tarvittavat muutokset omassa toiminnassaan. Etera ottaa käyttöön uuden alalla yhteisesti käytössä olevan eläkekäsittelyjärjestelmän vuoden 2016 aikana ja tehostaa samalla prosessejaan sekä kehittää palveluitaan.

Etera jatkaa omaa työtään työeläkekentän kustannustehokkuuden, läpinäkyvyyden ja moninaisuuden turvaamiseksi. Oman toiminnan muutoksista kootun Etera 2020 -ohjelman toteuttaminen jatkuu.

Suomen taloustilanne on haastava. Useat murrokset jatkuvat elinkeinoelämässä ja heijastuvat myös julkiseen sektoriin. Suomen kannalta vientimarkkinoiden piristymisen olisi tärkeää. Tällaista kehitystä tukee öljyn matalampi hintataso, euron heikkeneminen sekä suhteellisen matala rahan hinta suhteessa aiempiin vuosiin. Poliittisen riskin selvä kasvu, eräiden suurten kehittyvien talouksien kasvun taittuminen sekä epävarmuus finanssi- että hyödykemarkkinoilla voivat kuitenkin hidastaa tai pienentää kasvua.

Etera etsii sijoituskohteita kotimaasta lyhyen tähtäimen taloussuhdanteesta riippumatta.

Etera tukee aktiivisena kumppanina suomalaisten yritysten ja yrittäjien panostuksia työkyvyn ylläpitoon ja työkyvyttömyysriskin ennaltaehkäisyyn muuttuvan työelämän haasteissa.

Sijoittamisen osalta epävarmuus jatkuu, ja on odotettavissa nopeita hintaliikkeitä eri omaisuuslajeissa. Merkittävässä osassa pääomamarkkinoilla ovat keskuspankkien mittavat rahapoliittiset päätökset sekä poliittisen riskin kasvu monessa ilmiansuunnassa. Osakkeiden ja muiden riskiomaisuusluokkien korkea arvostustaso yhdessä matalan korkotason kanssa tekee sijoitusympäristöstä edelleen vaativan.

Eläkevarojen tuottava ja turvaava sijoittaminen edellyttää sekä hajauttamista eri omaisuusluokkiin että onnistunutta riskienhallintaa.